

Dagsorden

**Forsknings- og
Innovationsstyrelsen**

Ministeriet for Videnskab
Teknologi og Udvikling

Til: Udvalget for Videnskab og Teknologi

Tid: Tirsdag den 19. maj kl. 14.15 - 14.45

Sted: Christiansborg

Deltagere:

Udvalget for Videnskab og Teknologi

Jens Christian Djurhuus, bestyrelsesformand for Det Frie
Forskningsråd

Kim Guldstrand Larsen, medlem af Det Frie Forskningsråds
bestyrelse

Grete Kladakis, kontorchef, Forsknings- og Innovationsstyrelsen

24. april 2009

**Forsknings- og
Innovationsstyrelsen**

Bredgade 40

1260 København K

Telefon 3544 6200

Telefax 3544 6201

E-post fi@fi.dk

Netsted www.fi.dk

CVR-nr. 1991 8440

EAN-nr. 5798000416635

Møde med Det Frie Forskningsråds bestyrelse

Det Frie Forskningsråds bestyrelse håber, at Udvalget for Videnskab og Teknolo-
gi har mulighed for at mødes med Det Frie Forskningsråds bestyrelse tirsdag
den 19. maj 2009 kl. 14.15 - 14.45. Vi vil i givet fald se frem til en åben og ufor-
mel snak om forskningens vilkår.

Dagsorden:

1. Finanslov 2010, herunder Det Frie Forskningsråds nye forskerkarriere-
program
2. Det Frie Forskningsråds (DFF) syn på den forskningspolitiske situation
3. Ændringer i DFF's fondsfunktion som følge af medfinansieringsloftet
4. Evt.

Sagsbehandler

Ulla Høeberg Hansen

Telefon 3544 6243

Telefax 3544 6201

E-post uhh@fi.dk

Sagsnr. 09-052295

Dok nr. 899536

Side 1/1

Bilag:

Fra ide til viden - en præsentationsfolder om DFF

Notat om DFF's nye forskerkarriereprogram Sapere Aude

Yderligere materiale følger.

Med venlig hilsen

Jens Christian Djurhuus
Bestyrelsesformand for Det Frie Forskningsråd

Sapere Aude – vov at vide

Et forskerkarriereprogram fra Det Frie Forskningsråd

Det er afgørende for Danmark, at dansk forskning er i konstant udvikling og af højeste internationale kvalitet. Skal det lykkes, må der skabes karriereveje for de mest talentfulde unge forskere¹. Derfor fremlægger Det Frie Forskningsråd (DFF) et nyt stort initiativ – forskerkarriereprogrammet Sapere Aude – vov at vide² – hvis formål er at udvikle de dygtigste forskertalenter evner, nationalt og internationalt. Programmet henvender sig både til nationale og internationale forskere.

**Karrieretrin 3
DFF-Topforsker**

**Karrieretrin 2
DFF-Forskningsleder**

**Karrieretrin 1
DFF-Ung Elitforsker**

Formål med forskerkarriereprogrammet

Styrkelse af yngre forskertalenter

For mange yngre forskertalenter er et fremtidigt usikkert og usammenhængende karriereforløb en stor barriere i forhold til at vælge at fortsætte ad forskervejen. DFF kan ved at fokusere på de dygtigste forskere skabe rollemodeller og med et tretrinsprogram synliggøre mulige karriereveje inden for forskning.

Springbræt for forskningens elite

Programmet er et springbræt for eliten i forhold til at søge bevillinger hos internationale råd og fonde. Særligt fokuserer Sapere Aude på at styrke danske ansøgere konkurrencedygtighed i forhold til Det Europæiske Forskningsråd (ERC).

Udvidelse af talentmassen

DFF er kønsneutral, når det gælder vurdering af forskningsprojekter – de vurderes udelukkende på kvalitet. Men der er stadig et særligt behov for at tilskynde kvindelige forskere til at gøre karriere inden for forskning. Sapere Aude vil opfordre kvindelige forskere til at søge, så det kan sikres, at forskning af den bedste kvalitet kan nyde fremme – uanset forskerens køn.

¹ I aftale om fordeling af globaliseringsmidlerne til forskning og udvikling af den 5. november 2008 er det anført, at "Partierne noterer sig, at regeringen i de kommende forhandlinger for 2010, 2011 og 2012 vil lægge vægt på at styrke indsatsen i forhold til blandt andet yngre forskertalenter gennem konkurrencestrengen via Det Frie Forskningsråd. Det er forventningen, at Det Frie Forskningsråd i 2009 vil forberede en sådan styrket indsats".

² *Sapere* (tryk på første stavelse) betyder at tænke, forstå, reflektere. Der er vægt på den selvstændige brug af fornuften. En direkte oversættelse kunne være 'hav mod til at tænke selv' eller 'vov den frie tanke'. Det er også det, Kant vil sige i den passage, som har gjort vendingen berømt: /Sapere aude!/ Habe Muth dich deines eigenen Verstandes zu bedienen!/ ist also der Wahlspruch der Aufklärung. (1783).

Forskerkarriereprogrammet er karakteriseret ved, at det:

- formulerer et klart billede af en forskerkarriere for yngre forskere
- er et klart identificerbart program med ens virkemidler på tværs af fagdiscipliner
- finansierer forskningsprojekter af absolut højeste kvalitet i national konkurrence
- stimulerer ansøgere til at søge internationale fonde
- er åbent for internationale kandidater, der ønsker at fortsætte karrieren i Danmark.

Det Frie Forskningsråds forskerkarriereprogram sigter mod at løse tre udfordringer, som dansk forskning aktuelt står over for:

Ph.d. – og hvad så?

Yngre forskertalenteres ressourcer skal bringes i spil

Regeringen har som led i opfyldelsen af Barcelona-målsætningerne besluttet at øge antallet af ph.d.-studerende markant, således at der senest i 2010 indskrives ca. 2.400 nye ph.d.-studerende hvert år. Forudsætningen for, at Danmark kan realisere det fulde udbytte af indsatsen på forskeruddannelsesområdet, er, at forskningsmiljøerne kan gøre brug af de mest talentfulde af de kandidater, der opnår en ph.d.-grad. Det er en udfordring i en tid, hvor jobsikkerhed står højt på dagsordenen. At gå ind i en forskerkarriere er i dag ofte forbundet med stor usikkerhed og kortvarige ansættelsesforløb. Derfor er der behov for fokus på det videre forskerkarriereforløb

Forskerkarriereprogrammet Sapere Aude opfylder to formål i denne forbindelse: Først og fremmest vil programmet investere betydelige midler på postdocniveaet. Yderligere vil programmet synliggøre fremtidige karriereveje for de nyuddannede forskere.

Flere internationale midler til dansk forskning

Internationalisering

Danske forskere tiltrækker ikke internationale midler i samme grad, som de lande vi gerne vil sammenligne os med. Som eksempel kan anføres den sidste runde af ansøgninger til Advanced Grants til Det Europæiske Forskningsråd (ERC) Der var 2.167 ansøgninger til programmet, heraf 28 ansøgninger med dansk værtsinstitution. I alt 275 ansøgninger modtog støtte, heraf 4 danske ansøgere med dansk værtsinstitution. Til sammenligning fik Nederlandene 18 bevillinger og Sverige 16.

Forskerkarriereprogrammet Sapere Aude vil skabe incitamenter til at søge store internationale puljer, fx ERC og EU's 7. rammeprogram – dels ved at skabe de bedst mulige rammer til udvikling af exceptionelle forskningsprojekter, dels ved at forberede ansøgere til internationale ansøgningsprocesser ved at foretage interview som en del af udvælgelsesproceduren.

Flere kvindelige forskere til tops

Den samlede talentmasse skal udvides

Forskerkarriereprogrammet Sapere Aude samler DFF's hidtidige satsninger på mobilisering af kvindelige forskere og bestræbelser på at gøre den danske forskningsverden internationalt attraktiv. Programmet vil sikre, at der er lige muligheder for en forskerkarriere for begge køn, og det er målet, at der med tiden vil være lige mange kvalificerede kvinder og mænd, når topstillinger inden for forskning skal besættes. På første led af stigen, postdocniveaet, har DFF allerede opnået dette – i 2008 var succesraten for kvinder og mænd ens til postdocstipendier (18 %).

Forskerkarriereprogrammet Sapere Audes tre trin

Karrieretrin 1

DFE-Ung Eliteforsker: Henvender sig til de bedste yngre forskere på postdocniveau. Virkemidlet giver forskeren mulighed for at udføre et individuelt forskningsprojekt over en periode på tre år. Ved afslutningen af forløbet vil de allerbedste være parat til at søge et Starting Grant fra ERC.

Karrieretrin 2

DFE-Forskningsleder: Henvender sig til de bedste af de forskere, der har afsluttet et postdocforløb, og som er parate til at udvikle sig til forskningsledere. Virkemidlet giver forskeren mulighed for at udføre og lede et forskningsprojekt over en periode på fire år og vil typisk være placeret inden en evt. ansættelse på lektor- eller professorniveau. I løbet af karrieretrinet forventes nogle af de dygtigste forskere at søge Starting Grant fra ERC eller deltage i EU-ansøgninger.

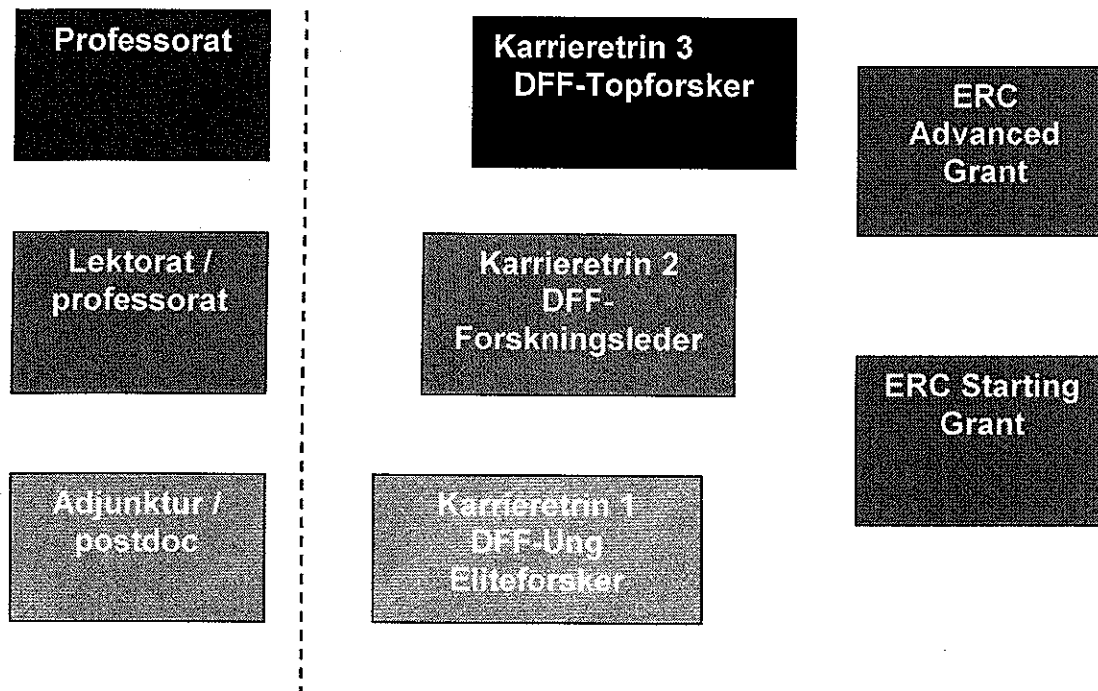
Karrieretrin 3

DFE-Topforsker: Henvender sig til forskere, der typisk i en forskningsmæssig ung alder er kvalificeret på lektor- eller professorniveau, og som har nytænkende og ambitiøse mål, der kræver en periode til koncentration alene om forskning og forskningsledelse. Virkemidlet giver forskeren mulighed for at udføre og lede et forskningsprojekt over en periode på fem år. Karrieretrinet vil give forskeren mulighed for at udvikle sig til at kunne søge Advanced Grant fra ERC, stå i spidsen for en EU-ansøgning eller en større forskningssatsning, evt. et Grundforskningsfundscenter. Trin 3 har desuden til formål at muliggøre, at excellente internationale forskere, eller danske forskere, som har arbejdet i udlandet en årrække, kan få internationalt konkurrencedygtige muligheder for at fortsætte karrieren i Danmark. Trin 3 vil således bidrage positivt med brain gain til den danske forskningsverden

De tre karrieretrin skal ikke anskues som et fastlagt forløb, hvor forskeren starter ved trin 1 og bevæger op ad. Alle tre trin er åbne for ansøgere, uanset om de tidligere har modtaget en Sapere Aude-bevilling.

Forskerkarriereveie

Samspill med ERC

Der er for alle forskerkarriereprogrammets trin taget højde for kompatibilitet med ERC's virkemidler. Det er således muligt at søge ERC Starting Grants efter at have gennemført trin 1 og/eller 2 i karriereprogrammet, ligesom det er muligt at søge ERC Advanced Grants efter at have gennemført trin 2 og /eller 3. DFF's karriereprogram er således bl.a. lagt an på at prækvalificere danske forskere til at gøre international karriere, særligt i ERC-sammenhæng.

Programmets dimensionering og finansielle behov

Finansiering af den enkelte forsker

Pr. år Heraf overhead 44 % Til projektet pr. år

Trin 1 (3 år)

DFF-Ung Eliteforsker	4 mio. kr.	1,3 mio. kr.	407.407 kr.	925.926 kr.
----------------------	------------	--------------	-------------	-------------

Trin 2 (4 år)

DFF-Forskningsleder	9 mio. kr.	2,3 mio. kr.	687.500 kr.	1.562.500 kr.
---------------------	------------	--------------	-------------	---------------

Trin 3 (5 år)

DFF-Topforsker	19 mio. kr.	3,8 mio. kr.	1.161.111 kr.	2.638.889 kr.
----------------	-------------	--------------	---------------	---------------

Beløbet til den enkelte forsker er det maksimale beløb, der kan søges. Nogle fagområder har behov for det fulde beløb, mens andre har behov for mindre på grund af lavere driftsomkostninger.

Finansiering af det samlede program

	2010		2011		2012		mio. kr.
	antal bevillinger	mio. kr.	antal bevillinger	mio. kr.	antal bevillinger	mio. kr.	
Trin 1	45	180	45	180	45	180	540
Trin 2	27	243	27	243	27	243	729
Trin 3	7	133	7	133	7	133	399
I alt	79	556	79	556	79	556	1.668

Den samlede dimensionering er sat til 556 mio. kr. om året og i alt 1.668 mio. kr. for perioden 2010-2012.

Rammen foreslås sammensat af nye midler på finansloven 2010: 350 mio. kr. i hvert af årene 2010, 2011 og 2012. Hertil bidrager DFF med 206 mio. kr. i hvert år. DFF finder, at en succesrate for ansøgninger under 10 % vil være uhensigtsmæssigt i forhold til den enkelte forskers tidsforbrug.

Med denne dimensionering vil 45 DFF-Unge Eliteforskere, 27 DFF-Forskningsledere samt 7 DFF-Topforskere kunne igangsættes årligt.

Udmøntning gennem Det Frie Forskningsråd

Det Frie Forskningsråds styrke ved udmøntning af et forskerkarriereprogram er, at alle ansøgere bedømmes i national konkurrence uden tematiske bindinger – DFF dækker alle videnskabelige områder. Udmøntningen gennem DFF er desuden uafhængig af forskningsprioriteringer på universiteterne. Høj forskningskvalitet er forbundet med uafhængighed, bl.a. fordi der er behov for frihedsgrader, hvis nye ideer skal kunne forfølges. Udvalgelsen på baggrund af kvalitet alene sikrer, at unge, talentfulde forskeruddannede, der bedriver original forskning, får mulighed for at forfølge egne ideer. Det er et grundlæggende princip i DFF's virksomhed at midler udeles til fordel for dansk forskning. De bedste projekter får bevilling, uanset ansøgers køn, nationalitet eller institutionstilknytning til gavn for dansk forskning. Det nye karriereprogram ligger derfor i tråd med DFF's eksisterende aktiviteter.